

politica
Tidsskrift for politisk videnskab

Redaktion:

Søren Flinch Midtgaard (ansvh.),
Derek Beach, Viola Bureau, Lotte Bøgh Andersen, Anne Binderkrantz, Mette Kjær,
Thomas Olesen (anmeldelser), Thomas Pallesen, Christoffer Green Pedersen, Søren
Serritzlew, Asbjørn Skjæveland.

Redaktionskomité:

Søren Winther, Socialforskningsinstituttet
Bo Smith, Beskæftigelsesministeriet
Lotte Jensen, Institut for Statskundskab
Morten Ougaard, Institut IKL, Handelshøjskolen
Eva Sørensen, Institut for Samfundsvidenskab og Erhvervsøkonomi, RUC
Peter Dahler-Larsen, Institut For Statskundskab
Jens Henrik Haahr, Teknologisk Institut
Per Henriksen, Fagkonsulent i gymnasieskolen
Christian Albrekt Larsen, Aalborg Universitet, Inst. 2
Mikael Skou Andersen, DMU, Afd. for System-Analyse

© *politica*

Tidsskriftet *Politica* udgives med støtte fra
Aarhus Universitets Forskningsfond og
Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd
Omslagsdesign: Kasper Lægård, Avail Design
Grafisk tilrettelæggelse: Gitte Thorsted
Tryk: Nørhaven Book A/S
ISSN 0105-0710
ISBN 87-7335-150-4

Redaktionen sluttet d. 1.12.07

Bestilling af tidsskriftet:

E-mail: Politica@ps.au.dk; telefon: 8942 1253

Girokonto: 5 04 51 93 (se i øvrigt bagest i dette nummer)

Politica publicerer dels artikler bedømt ved peer-review og dels artikler, der som del af et temanummer redigeres af en temareda­ktør. Manuskripter, der accepteres på både dansk, norsk og svensk, sendes til redaktørerne. På www.politica.dk kan der findes kontaktoplysninger og skrivevejledning.

Politica er indekseret i *International Political Science Abstracts*, som udgives af IPSA.

Tidsskriftet *Politica*
c/o Institut for Statskundskab
Bartholins Allé
8000 Århus C

Indhold

- 365 *Søren Flinch Midtgaard*
Anvendt etik
- 368 *Kasper Lippert-Rasmussen*
Diskrimination: definition og moral
- 385 *Sune Løgaard*
Begrundelser for ytringsfriheden og dens grænser
- 405 *Morten Ebbe Juul Nielsen*
Tørklædeforbuddet: politisk-moralske overvejelser
- 426 *Søren Flinch Midtgaard*
Fristaden Christiania – normative perspektiver
- Anmeldelser**
- 444 Kasper Lippert-Rasmussen og Jesper Ryberg (red.), *Født og forbliver lige og frie? Om diskrimination og etik*. København: Museum Tusulanums Forlag, 2007, (Søren Flinch Midtgaard)
- 448 Sanford F. Schram and Brian Caterino (eds.), *Making Political Science Matter: Debating Knowledge, Research and Method*, New York: New York University Press, 2006, (Michael Hviid Jacobsen)
- 452 Nanna Hvidt og Hans Mouritzen (red.), *Danish Foreign Policy Yearbook 2007*, København: DIIS, 2007, (Nikolaj Petersen)
- 454 Jeppe Villadsen, *Det støjende samfund. På besøg i ytringsfrihedens kampzone*, København: Museum Tusulanums Forlag, 2007, (Signe Kjær Jørgensen)
- 457 Modtagne bøger
- 458 Abstracts
- 460 Om forfatterne
- 461 Politicas ph.d.-serie

Søren Flinch Midtgaard¹

Anvendt etik²

Den århusianske statskundskabstradition, der er indflydelsesrig i store dele af det danske statskundskabsmiljø, er, på tværs af pluralisme med hensyn til teorier, metoder og forskningsobjekter, kendetegnet ved en doktrin om forklarende teori(er) på den ene side og et sæt af politologisk relevante kendsgerninger på den anden (hvor de sidste forventes at blive forklaret af den eller de første). Studerende skolet i denne tradition spørger naturligt nok undervisere i normative politisk teori: „Hvad er teorien, og hvad er empirien her?“ De står, med andre ord, uforstående over for, hvilke sæt af kendsgerninger det drejer sig om, og hvorledes dette sæt forventes at blive forklaret af de normative teorier. Første skridt i et svar til de studerende er at anføre, at normativ teori ikke sigter mod at forklare empiriske sagsforhold. Snarere er spørgsmålet, hvorledes forskellige politologisk relevante sagsforhold burde være. Fx hvad kendetegner god regeringsførelse, hvordan burde ressourcerne i et samfund være fordelt, hvordan skal svage medborgere behandles etc. Med andre ord tilsigter normativ teori at give begrundede vurderinger af de normative egenskaber ved forskellige politologisk relevante fænomener.

Før sådanne vurderinger kan gives, er det dog nødvendigt at definere de fænomener, der skal vurderes. Politisk teori af den angloamerikanske variant har som ambition at definere politologisk relevante fænomener så præcist som muligt. Et bemærkelsesværdigt eksempel er MacCallums (1972) analyse af begrebet frihed. Over for Berlins (1969) indflydelsesrige og retorisk flotte (men analytisk tvivlsomme, hvis MacCallum har ret) sondring mellem negativ og positiv frihed argumenterer MacCallum for, at frihed må ses som en triadisk relation af typen: X (en agent eller agenter) er fri *fra* forhindringer *til* at udføre bestemte handlinger eller til at udvikle en bestemt karakter (MacCallum, 1972: 176). Altså, enhver opfattelse af frihed, ifølge MacCallum, rummer både negative og positive aspekter. Endvidere udelukker definitionen ikke, at man kan have en bred forståelse af forhindringer – en, der fx indbefatter fravær af ressourcer. Således er det ikke kun højreliberale, der fokuserer på fravær af tvang, der kan tale om vigtigheden af fravær af forhindringer. Et andet eksempel er Rawls' tidlige definition af retfærdighed, hvis fundamentale kerne han argumenterer for, er de betingelser, der kenderterger fair spilleregler for sameksistens mellem frie og lige individer (Rawls, 1999). Et tredje eksempel ses i dette nummer af *Politica*, hvor Kasper Lippert-Rasmussen behandler begrebet diskrimination. Et af de bemærkelsesværdige resultater af Lippert-Rasmussens analyse er, at det ikke er en del af definitionen af diskrimination, at de, der